

korte Bemærkninger ikke alene om sine egne Ændringsforslag, men bl. a. ogsaa om det Ændringsforslag, som det ærede Medlem fra Verringe (Jensen-Sønderup) og jeg har stillet, maa det maaske være mig tilladt at udvikle mit Særstandpunkt i hele denne Dobbeltsag. Jeg ønsker da først overfor det Forslag, der vel tør betegnes som det egentlige Kompromisforslag, nemlig Ændringsforslaget under Nr. 2 i Betsenkningen til Banklovsforslaget, at sige: Jeg indrømmer, at naar man endelig skal gaa den Vej, som her er betraadt, er den Affattelse, Ændringsforslaget har faaet, dog saa nogenlunde rimelig, og i saa Henseende kan jeg i mangt og meget tiltræde de Betragtninger, som blev gjort gældende af den sidste ærede Taler. Men jeg ønsker at holde min Sti ren og vil ikke gaa med til under nogen Form at stemme for en Binding af Renten eller noget, der blot kunde ligne en Maksimalrente. Jeg maa gaa ud fra, at da man, som det blev sagt af den ærede Ordfører (Andreasen), her staar overfor et Kompromis, vil ogsaa den højtærede Minister tiltræde dette Ændringsforslag, og jeg kan da ikke nægte, at det dybt forunder mig. Netop den højtærede Ministers Fortid som Bankmand, alt, hvad han har erfaret, og alt, hvad han har Indsigt i, synes at maatte tvinge ham i modsat Retning. Fagmanden i ham, synes jeg dog, maa stritte imod en Binding af Renten. Den højtærede Minister har af og til, i Modsætning til tidligere Handelsministre, hævdet, at han ikke var en Fagminister, men en politisk Minister. Jeg vilde saamænd ønske, at han paa et Punkt som dette følte sig noget mindre som politisk Minister og noget mere som Fagminister.

Med Hensyn til det Ændringsforslag, der er stillet under Nr. 7, forekom det mig, at den sidste ærede Taler var saare langt fra at ramme Sømmet paa Hovedet. Han talte Gang efter Gang om, at denne eller hin udmærkede Mand, som sad i dette eller hint Erhvervsselskab, burde dog ikke udelukkes fra at sidde i Landmandsbankens Bankraad. Men herved er paa en vis Maade hele Sagen vendt paa Hovedet, thi Forholdet er ikke det, at man ved dette Ændringsforslag har villet hindre, at Folk der sidder i store Forretninger, skulde kunne sidde i Bankbestyrelserne. Nej, det er den modsatte Side af Sagen, man har taget Sigte paa. Man ønsker ikke, at Bankens Folk skal kunne sidde og dominere de store Forretninger her i Landet: altsaa Udgangspunktet er taget i Banken

og ikke i den private Forretning, i Erhvervsselskabet. Og det gør en mægtig Forskel. Det, man ønsker saa vidt muligt at forhindre i Tide, er, at der ogsaa herhjemme skulde etablere sig et Bankvælde, at hele vor Forretningsverden blev ganske afhængig af Bankerne, thi dermed vilde heller ikke Erhvervslivet være tjent. Der kan i en Forretnings Tilværelse komme Tidspunkter, hvor det erhvervsmæssige Synspunkt paa ingen Maade falder sammen med det Synspunkt, som den financierende Bank finder det naturligt at anlægge. Det ærede Medlem udtalte sig meget stærkt om dette. Men her gælder det som paa saa mange andre Omraader indenfor denne Sag, at man dog maa se noget paa, hvad der sker i Udlandet, og det er vel mere end et Tilfælde, at netop i 1914 er der gennemført ikke mindre end to Loveovre i de nordamerikanske Fri-stater, der gaar i samme Retning som dette Lovforslag, eller rettere, hvoraf dette kun er et højst beskedent Miniaturbillede. Man har der gennemløbet hele Udviklingen i al dens Fordærvlighed, har faaet mere end nok af dette, at enkelte Bankmænd dominerer det hele Erhvervsliv, og et saadant økonomisk Faamandsvælde ønsker man at befri Samfundet for. Derfor maa man overløbe den Mulighed, at Bankdirektøren kan sidde i saa og saa mange andre Forretninger eller Erhvervsselskaber og dominere disse. Nu siger man: Ja, hvad kan det egentlig nytte, thi i Stedet for at vedkommende dominerende Bankdirektør selv træder ind i dette eller hint Selskab, hvori Banken er interesseret, anbringer han et af sine Kreaturer deri. Dertil vil jeg sige, at det Menneske, vedkommende anbringer, er jo ikke et Kreatur undtagen i Ordets overførte Betydning, han er et Menneske, og Mennesker er indbyrdes forskellige Personligheder, og det er slet ikke umuligt, at i det givne Tilfælde den Mand, som repræsenterer den mægtige Bankdirektør, er mere tilgængelig for Ræsonnement, naar han sidder sammen med Erhvervsselskabets, den private Forretnings Bestyrelse, og efterhaanden som han lever sig ind i den, kan faa Kærlighed til den og til Trods for den Afhængighed, hvori han mere eller mindre staar til den mægtige Bankdirektør, dog maaske netop kan gøre nogen Nytte selv overfor ham ved saaledes at indleve sig i det paagældende Selskabs Forhold. Det, at et Lovbud kan omgaa, er ingen Grund til at lade være at fastholde, hvad der bør være det rette. Kom man ind paa det, at man sagde: Det kan ikke nytte